

Digitales Brandenburg

hosted by **Universitätsbibliothek Potsdam**

Dos jidiše folk in tzifern

Leštinski, Jankev

Berlin, 1922

תוכלם ןוא רעדנעל ענעדיישראפ ןיא ןדיא 2. לטיפאק.

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-8340

קאפיטל 2.

אידן אין פארשידענע לענדער און מלוכות.

מיר האבן געזעהן, אז אין דער נארער וועלט זיינען פאראן בערך 14 מיליאן אידן. ווי זשע זיינען די דאזיגע 14 מיליאן אידן פארשפרייט אדער צעשפרייט איבער דער וועלט? צוליב די שוין אויבן אויסגערעכנטע סכות וועלן מיר קאנען געבן מער אדער ווייניגער גענויע ידיעות וועגן דער צעטיילונג פון די אידן אין פארשידענע לענדער און מלוכות גאר בנגע צו העכער 12 מיליאן נפשות.

טאבעלע I

די צאל אידן אין פארשידענע לענדער און מלוכות.

יאר	% פון אלע אידן	% פון דער אלגעמינער באפעלקערונג	אבסלומע צאל	מלוכות
				I. אייראפע:
1897	42,08	4,97	5 110 548	אייראפייאיש-רוסלאנד (מיט פוילן)
1910	10,82	4,60	1 313 687	עסטרייך
1910	7,68	4,46	932 406	אונגארן
1910	5,06	0,95	615 021	דייטשלאנד
1899	2,20	4,48	266 652	רומעניע
1911	2,01	0,58	244 696	ענגלאנד מיט אירלאנד
1904	1,56	3,20	188 896	אייראפייאישע מערקיי
1909	0,88	1,82	106 409	האלאנד
1906	0,82	0,26	100 000	פראנקרייך
1910	0,41	0,67	50 000	בעלגיע
1911	0,36	0,13	43 924	איטאליע
1910	0,33	0,93	40 118	בולגאריע
1910	0,16	0,51	19 023	שווייץ
1910	0,10	0,62	11 850	באסניע-הערצהאגאווינע

(* נאך די צוויי באלקאנישע מלחמות זיינען אריבער אידן צו אנדערע מלוכות; גריכענלאנד — 73 930; בולגאריע — 12 100; אלבאניע — 11 000.

יאר	% פון אלע אירן	% פון דער אלגעמיינער באפעלקערונג	אבסלומע צאל	מלוכות
1907	0,05	0,23	6 127	נרינגלאנד
1900	0,05	0,23	5 729	סערביע
1911	0,04	0,18	5 164	דענעמארק
1900	0,03	0,02	4 000	שפאניע
1900	0,03	0,07	3 912	שוועדן
—	0,04	—	5 360	איבעריגע מלוכות
—	74,71	—	9 073 522	ס"ה אין אייראפייאישע מלוכות
II. אזיע:				
1904	2,12	1,16	256 895	אויאמישע מערקיי
1897	0,87	0,46	105 257	אויאמיש-רוסלאנד
1912	0,33	0,47	40 000	פערסיע
1908	0,15	0,002	18 435	אפגאניסטאן, בוכארא אין כיווא
1911	0,18	0,006	21 327	אינדיע
1910-12	0,02	0,00	2 143	כינא און יאפאן
—	0,00	0,00	274	איבעריגע מלוכות
—	3,67	—	444 331	סך-הכל אין אזיאמישע מלוכות
III. אפריקע:				
1908	1,23	3,00	150 000	מאראקא
1911	0,58	1,26	70 271	אלזשיר
1911	0,41	2,61	50 383	טונים
1907	0,32	0,34	38 635	כצרים
1908	0,21	—	25 000	אבעסיניע
1904	0,16	0,81	19 537	קאפלאנד
1911	0,15	3,50	18 660	טריפאלי
1904	0,13	1,15	15 478	טראנסוואל
—	0,03	—	3 126	איבעריגע מלוכות
—	3,22	—	391 090	ס"ה אין אפריקאנישע מלוכות

יאר	% פון אלע אידן	% פון דער אלגעמיינער באפעלקערונג	אבסלומע צאל	מלוכות
IV. אמעריקע:				
1910	16,84	2,19	2 044 762	פאראייניגטע שטאטן
1910	0,62	0,01	75 000	ארנעגמיגע
1911	0,61	1,03	74 564	קאנאדע
1912	0,08	0,007	9 872	מעקסיקא
1910	0,03	0,19	4 000	קובא
1910	0,02	0,01	3 000	בראזיליע
—	0,04	—	4 675	איבעריגע מלוכות
—	18,24	—	2 215 873	ס"ה אין אמעריקאנישע מלוכות
V. אויסטראליע:				
1911	0,14	0,40	17 287	אויסטראלישע שטאטן
1911	0,02	0,21	2 128	ניי-זעלאנד
1911	0,16	0,35	19 415	ס"ה אין אויסטראלישע מלוכות
—	100,00	—	12 144 231	סך-הכל אין דער גאנצער וועלט 1897

טאבעלע נומער I גיט א גענויע רשימה פון אלע מלוכות, וואו אידן וואוינען. פון דער דאזיגער טאבעלע זעהט מען, אז אידן זיינען צעשפרייט איבער דער גאנצער וועלט. אין דער טאבעלע אליין זיינען אויסגערעכנט כמעט 50 מלוכות, און מיר האבן נאך א סך קלייניגשקע מלוכות, וואו ס'וואוינען גאר קליינע גרופעס אידן, פאראייניגט אונטערן נאמען „אנדערע מלוכות“. פונ-דעסוועגן וואלט געווען א טעות צו מאכן אן אויספיר, אז אידן זיינען אוי צעזיט און צעשיט איבער דער גאנצער וועלט, אז זיי פארמאגן גיט אין ערגיץ גיט קיין געדיכטע קאנצענטרירטע קאמפאקטע מאסן. לאמיר נאר צוגיין קאנקרעטער צו דער געבראכטער טאבעלע I — און מיר וועלן ווערן נאהענטער צום לעבעדיגן לעבן.

ראשית, ווי טיילט זיך פאנאנדער די אידישע נאציע אין די פארשידענע וועלט-טיילן?

דאס ווייזט אונז פאלגנדיגע טאבעלע.

די אבסאלוטע און רעלאטיווע צאל אידן אין פארשידענע וועלט־טיילן.

וועלט־טייל	אבסאלוטע צאל	% פון אלע אידן
אייראפע	9 073 522	74,71
אמעריקע	2 215 873	18,24
אזיע	444 331	3,67
אפריקע	391 090	3,22
אויסטראליע	19 415	0,16
סך־הכל	12 144 231	100,00

קרוב צו דריי פערטל פון אלע אידן פון דער וועלט געפינען זיך אין אייראפע; אין אמעריקע זיינען פאראן כמעט א פינפטל פון אלע אידן פון דער וועלט, און אין אלע דריי איבעריגע וועלט־טיילן זיינען דא סך־הכל עפ"ס מער פון 7% פון די אידן פון דער גארער וועלט.

אין אייראפע מאכן די אידן אויס בערך צוויי פראצענט פון דער אלגעמיינער באפעלקערונג; אין אמעריקע קרוב צו 2 1/2 פראצענט פון אלע איינוואוינער; אין אלע איבעריגע וועלט־טיילן מאכן די אידן אויס נאר א נישמיגן פראצענט. פון גאנצע וועלט־טיילן לאמיר איצט איבערגיין צו איינצלע מלוכות.

אין דריי אייראפייאישע מלוכות — רוסלאנד (מיט פוילן) עסטרייך און אונגארן — געפינען זיך מער פון 60 פראצענט פון אלע אידן פון דער וועלט און מער פון 80 פראצענט פון אלע אייראפייאישע אידן. אין די פאראייניגטע שטאטן פון אמעריקע געפינען זיך א זעקסטל פון אלע אידן פון דער וועלט און 92 פראצענט פון אלע אמעריקאנער אידן. ס'קומט אלזא אויס, אז אין פיר מלוכות — רוסלאנד (מיט פוילן), עסטרייך, אונגארן און די פאראייניגטע שטאטן פון אמעריקע — זיינען קאנצענטרירט מער פון דריי פערטל — 77,43% — פון אלע אידן פון דער גאנצער וועלט. אין די דאזיגע פיר מלוכות מאכן די אידן אויס בנוגע צו דער אלגעמיינער באפעלקערונג:

1. אין רוסלאנד 4,97%*
2. אין עסטרייך 4,60%

(* נאר אייראפייאיש־רוסלאנד.)

3. אין אונגארן 4,46%

4. אין די פאראייניגטע שטאטן 2,19%

ווייניגער פון פינף פראצענט פון דער אלגעמיינער באפעלקערונג — דאס איז זעהר א קליינער חלק, וועלכער וואלט געקאנט בטל ווערן בששים. לאזט זיך אבער אויס, אז אין יעדער מלוכה חורט זיך איבער בזעיר אָנפֿין די זעלבע ערשיינונג, וועלכע מיר האבן נאר וואס געזעהן בנוגע צו דער צעשפרייטונג פון אידן איבער דער גאנצער וועלט: דער גרעסטער טייל אידן איז קאנצעטרירט אין איינעם אדער צוויי ראיאנען און נאר דער קלענסטער חלק איז צעזויט און צעשפרייט איבער די ברייטע שטרעקעס פון יעדער גרויסער מלוכה.

פון 5 110 548 אידן, וואס האבן געוואוינט אין אייראפייאישן רוסלאנד (מיט פוילן) אין 1897-טן יאר, זיינען געווען אין די 25 נובערניעס פון אמא-לינג אידישן תחום — 4 899 327 אדער מער פון 95 פראצענט. אין די דאווינע 25 נובערניעס האבן אידן אויסגעמאכט 11,60 פראצענט פון דער אלגעמיינער באפעלקערונג, און אין פוילן באזונדער גענומען האט דער פראצענט אידן דער גרייכט אין 1897-טן יאר ביז 14,10. אין איינצלגע נובערניעס איז דער פרא-צענט אידן געווען נאך העכער: אין מינסקער נוב. — 16,06 פראצ.; אין טראדנער נוב. — 17,49; אין ווארשעווער 18,22 פראצענט.

פון 1 313 687 עסטרייכישע אידן האבן געוואוינט אין דריי פראווינצן — גאליציע, בוקאווינע און גידער-עסטרייך — 1 160 684 אידן, וואס מאכן אויס מער פון 88 פראצענט פון אלע עסטרייכישע אידן. און אין די דאווינע דריי פראווינצן האבן אידן אויסגעמאכט לנבי דער אלגעמיינער באפעלקערונג: אין גידער-עסטרייך — 5,23 פראצענט; אין גאליציע — 10,88 און אין בוקאווינע — 12,86 פראצענט.

אין שטאט גיריארק געפינט זיך איצט געוויס צוויי דריטל פון אלע אמערי-קאנער אידן, און אין דעם דאווינן שטאט מאכן די אידן אויס קרוב צו 20 פרא-צענט פון דער אלגעמיינער באפעלקערונג.

אין פאלעסטינע זיינען געווען אין 1910-טן יאר קרוב צו 90 טויזנט אידן, מער פון א דריטל פון אלע אידן, וואס האבן זיך געפונען אין דער אויאמישער טערקיי, און אין דעם דאווינן טייל פון דער טערקישער מלוכה האבן אידן גע-בילדעט 14 פראצענט פון דער גאנצער באפעלקערונג.

פון 615 021 דייטשע אידן זיינען געווען אין פרייסן — 415 867 אדער מער פון צוויי דריטל פון אלע אידן פון דער דייטשער מלוכה.

מען מוז קומען צום אויספיר, אז אין יעדער מלוכה, ווי גרויס אדער קליין זי זאל ניט זיין און ווי גרויס אדער קליין סזאל ניט זיין אין איר די צאל אידן, איז פאראן אזא ראיאן, וואו די אידן פון דער געגעבענער מלוכה זיינען געא-גראפיש מער אדער ווייניגער קאנצענטרירט. געאגראפיש דארף מען דאס ניט פארשטיין אין זינען פון א גאנצן פלאץ, וואס ער איז פארנומען מיט א אידישער מערהייט, נאר אין אן אנדער פשט — די מערהייט פון די אידן פון דער געגעבענער מלוכה געפינען זיך קאנצענטרירט אויף א באשטימטן געא-גראפישן שטח, גאהענט איין קהלה צו דער אנדערער, אין שטענדיגער קעגנ-זייטיגער ווירקונג און פארבינדונג, אין א אייגענע עקאנאמישן און קולטורעלן צו-זאמענהעפט און צוזאמענבונד.

דער דאזיגער אמת וועט אונז ווערן א סך קלארער, ווען מיר וועלן די פראגע וועגן דער אידישער קאנצענטרירקייט שטעלן נאך קאנקרעטער. די ראיאנען און פראווינצן, וועגן וועלכע מיר האבן גערעדט ביז אהער, באשטיין פון דאר-פישע, שטעטלשע און שטאטישע פונקטן, און אויב ביי דער ניט-אידישער בא-פעלקערונג בילדן די שטאטישע איינוואוינער אין דער גרעסטער צאל מלוכות מערסטנטיילס א מינדערהייט, איז ביי אידן די לאגע נאר אנדערש. אפילו אין די אפגעשטאנענע קאנטן און פראווינצן וואוינט ניט ווייניגער פון א דריטל אידן אין די שטעט, אפט אבער וואוינען אידן פון א העלפט ביז 90 פראצענט און מער אין שטעט.

III מאפעלע *Die 100 ufilete - au trait la oras:*

פון הונדערט נפשות האבן געלעבט אין שטעט: 1897 - 1910

יאר	<i>Sorei</i> ביי אידן	<i>neoret</i> ביי דער אל- געמיינער בא- פעלקערונג	מלוכה
1897	48,84*	13,00	רוסלאנד
1900	34,04	7,30	גאליציע**
1905	85,85	44,89	פרייסן
1900	72,27	13,34	רומעניע

(* נאר די 25 נויבערניקס פון תחום.)

** נאר די 40 שטעט, וואס האבן אדער מער פון 7500 נפשות אדער שטאטישע ועלבסט-פארוואלמונג לויט דעם געזעץ פון 1889-טן יאר.

מלוכה	ביי דער אל- נעמיינער בא- פעלקערונג	ביי אידן	יאר
בולגאריע	19,39	96,49	1900
סערביע	13,88	99,95	1900
איטאליע	—	86,40	1901
דענעמארק	39,06	94,98	1901
נארוועגיע	28,30	87,90	1900
פאראייניגטע שטאטן	41,50	95,00	1910

מיר זעהען, אז אפילו אין נאליציע, אין סאמע ארימען און אפגעשטאנענעם לאנד, וואו די פאבריקאציע הויבט זיך ערשט אן אנטוויקלען און וואו דער האנדל טראגט נאך גאר א פרימיטיוון כאראקטער, אפילו דארטן איז דער פראצענט אידן, וואס וואוינען אין שמעט, העכער פון א דריטל פון דער גאנצער אידישער באפעלקערונג, ווען ביי דער אלגעמיינער גאליצישער באפעלקערונג מאכן אויס די שטאטישע איינוואוינער סך-הכל 7,30 פראצענט. אין רוסלאנד האבן שוין אין 1897-טן יאר געוואוינט אין שמעט כמעט א העלפט (48,84) פון אלע רוסישע אידן און איצט איז דער דאזיגער פראצענט געוויס א סך גרעסער נאך, און די אידישע שטאטישע באפעלקערונג איז בנוגע צו אלע רוסישע אידן פיר מאל גרעסער, ווי די אלגעמיינע שטאטישע באפעלקערונג לגבי דער אל-נעמיינער באפעלקערונג בכלל. ביי די פרייסישע אידן זיינען קאנצענטרירט אין שמעט מער פון 85 פראצענט פון אלע אידן און ביי דער אלגעמיינער באפעלקערונג נאר 44,89 פראצענט. ביי די רומענישע אידן מאכט אויס די שטאטישע אידישע באפעלקערונג מער פון 72 פראצענט. אין אלע איבעריגע לענדער, וואו אידן וואוינען אין זעהר א קליינער צאל, איז כמעט די גאנצע אידישע באפעלקערונג קאנצענטרירט אין די שמעט — אין דענעמארק — 94,98; אין סערביע — 99,95. אין אמעריקע, אינם מאדערנסטן צענטר פון אידישן פאלק, וואוינען אין די שמעט 95 פראצענט פון אלע דארטיגע אידן. דאס זעלבע אין ענגלאנד און אין פראנקרייך.

אין די שמעט מאכן שוין אידן אויס א סך א גרעסערן פראצענט לגבי דער אלגעמיינער באפעלקערונג, ווי אין די פראווינצן און ראיאנען. ווי מיר וועלן זעהן שפעטער, זיינען פאראן גאנצע ראיאנען, ווי למשל, ליטע און ווייס-

רוסלאנד, וואו אידן בילדן אין די שטעט אן אבסאלוטע מערהייט. און די מיגדערהייט אין אזעלכע שטעט באשטייט דערצו נאך גיט פון איין נאציע, נאר פון דריי-פיר, וועלכע פירן צווישן זיך א נאציאנאלן קאמף. נאר אפילו אין די פראווינצן און ראיאנען, וואו אידן מאכן גיט אויס קיין אבסאלוטע מערהייט אין די שטעט, בילדן זיי נאנץ אפט דארטן א רעלאטיווע מערהייט, ד. ה. אז אין פארגלייך מיט יעדן פון אלע איבעריגע פעלקער פון די דאזיגע שטעט זיינען אידן די מערהייט. אין פוילן, גאליציע און אוקראינע זיינען די שטעט באזעצט פון פארשיידענע פעלקער, שטארק איבערנעמישט און צוזאמענגעמישט — און אין צענדליגער שטעט פון די דאזיגע פראווינצן, וואס זיינען אזוי געדיכט באזעצט פון אידן, מאכן די אידן אויס א רעלאטיווע מערהייט. נאר אפילו אין די שטעט, וואו אידן מאכן גיט אויס אפילו קיין רעלאטיווע מערהייט, האבן זיי גיט אומעטום אנמקעגן זיך א קאמפאקטע מאסע פון איין נאציע, נאר אפט א קאמפינאציע פון פארשיידענע פעלקער, צווישן וועלכע דאס אדער יענץ פאלק מוז זוכן אין זיין קאמף מיט א שטארקערן קעגנער שטיצע ביי דער אידישער באפעלקערונג.

ווי וויכטיג ס'איז אבער גיט די פראגע וועגן אבסאלוטער אדער רעלאטיווער מערהייט אין דעם אדער יענעם פונקט, מיינען מיר, אז נאך וויכטיגער איז די אבסאלוטע צאל אידן, וואס איז קאנצענטרירט אין אזא מין ארט. ווארום מעג די אידישע באפעלקערונג אין דער אדער יענער שטאט בילדן לגבי דער איבעריגער באפעלקערונג גיט נאר קיין גרויסן פראצענט, אויב אבער אבסאלוט וואוינט צוזאמען א גרויסע קאמפאקטע מאסע, ווערן שוין באשאפן גינצליע באדינגונגען פאר א זעלבשטענדיגן קולטורעלן לעבן, ווערן שוין אין דער דאזיגער געדיכטער מאסע אויסגעארבעט גענוג ווידערשטאנדס-מיטלען קעגן דער השפעה פון דער מערהייט. און אין דעם פרט זיינען די ראמן, וואס מיר פארמאגן, ממש איבעראשנדיגע.

נעמען מיר אין רוסלאנד קהלות מיט מער פון 25 טויזנט אידן, וועלן מיר געפינען, אז אין אזעלכע קהלות וואוינען ביי היינטיגן טאג מער פון א פערטל פון אלע רוסלענדישע אידן. אין איין שטאט ווארשע וואוינט כמעט א פינפטל פון אלע פויליש-רוסישע אידן. אין פינף עסמרייכישע שטעט (וויין, קראקע, לעמבערג, טשערנאוויץ און פראג) זיינען קאנצענטרירט מער פון א פערטל פון אלע עסמרייכישע אידן. אין איין שטאט בודאפעשט געפינען זיך 22 פראצענט פון אלע אונגארישע אידן. 25 פראצענט פון אלע פרייסישע

אידן וייגען קאנצענטרירט אין איין שטאט בערלין. זעכציג פראצענט פון אלע האלענדישע אידן געפיגען זיך אין אמסטערדאם. אין לאנדאן וואויגען 60 פראצענט פון אלע ענגלישע אידן. 75 פראצענט פון אלע אמעריקאנער אידן וייגען קאנצענטרירט אין פינף שטעט (ניו-יארק, משיקאנע, פילאדעלפיע, באלטימארע און באסטאן). אין די עלף גרעסטע אידישע קהלות, וואס יעדע פון זיי פארמאגט מער פון 100 טויזנט אידישע גפשות, זייגען צונויפגעזאמלט מער פון דריי מיליאן אידן, א פערטל פון אלע אידן פון דער גארער וועלט.

טאבעלע IV

די עלף גרעסטע אידישע קהלות אין דער וועלט.

יאר	אבסאלוטע צאל אידן	קהלה
1915	1 350 000	ניו-יארק
1916	350 413	ווארשע
1915	350 000	משיקאנע
1910	203 687	בודאפעשט
1917	(*) 185 000	אדעס
1910	175 318	וויין
1915	175 000	פילאדעלפיע
1915	155 922	לאדז
1910	150 000	לאנדאן
1910	(**) 143 975	בערלין
1919	114 523	קיעוו
—	3 353 838	סך-הכל

אין די עלף אויסגערעכנטע אידישע קהלות זייגען פאראן א סך מער אידן, ווי ס'איז געווען צוריק מיט הונדערט יאר אויף דער גאנצער וועלט. אין איין שטאט ניו-יארק איז איצט קאנצענטרירט כמעט א צענט חלק פון דער גאנצער אידישער גאנצער. און אינטערעסאנט, אז פון די עלף גרעסטע אידישע קהלות געפיגען זיך דריי, וואס פארמאגן אליין כמעט ביז צוויי מיליאן אידן, אין די פאראייניגטע שטאטן, אין א לאנד, וואוהין די גרויסע אידישע עמיגראציע האט

(* בערך.

(**) מיט די פארשטעט.

זיך אנגעהויבן ערשט צוריק מיט פערציג יאר. בכלל ווארפט זיך אין די אויגן. אז די אידן שמרעכען צו די הויפט־שמעט, צו די צענטערס פון דעם מאדערנעם לעבן, צו די צענטערס פון עקאנאמישן, פאליטישן און קולטורעלן לעבן, אין וועלכן זיי שפילן ניט קיין קליינע ראלע אפילו אין די לענדער, וואו זיי בילדן לגבי דער נאנצער באפעלקערונג פון לאנד ניט קיין גרויסן פראצענט. נעמען מיר אן, אז א קהלה מיט מער פון צען טויזנט אידן פארמאגט שוין אין זיך דעם מינימום נאציאנאלע ענערגיע, וואס איז נויטיג ניט נאר כדי ביי־צושטיין דער שפארנדיגער השפעה פון דער אסימילאציע, נאר אויך כדי צו שאפן פאזיטיווע נאציאנאלע ווערטן, כדי צו שאפן די פאסיגע אממאספער פאר א לעבעדיגן פראצעס פון נאציאנאלער אנטוויקלונג, און לאמיר זעהן, וואסער א חלק פון אידישן פאלק לעבט אין אזעלכע באדינגונגען. פאלגנדיגע טאבעלע ניט א נאנץ קלארע תשובה אויף דער דאזיגער וויכטיגער פראגע.

טאבעלע V

דער פראצענט אידן, וואס לעבט אין קהלות מיט מער פון צען טויזנט אידישע נפשות.

יאר	פראצענט	מלוכה
1908	81,8	ענגלאנד
1907	78,7	פאראייניגטע שטאטן
1899	66,6	האלאנד
1899	46,6	רומעניע
1910	44,0	פרייסן
1910	(*37,5)	אונגארן
1910	(*35,0)	רוסלאנד
1910	29,1	עסטרייך

די לענדער מיט א אידישן ישוב, וואס איז ערשט אין די לעצטע פערציג־פופציג יאר אויסגעוואקסן, פארמאגן די בעסטע באדינגונגען — אין ענגלאנד און אין די פאראייניגטע שטאטן לעבן אין קהלות מיט מער פון צען טויזנט אידישע נפשות פיר פינפטל פון אלע אידן פון די דאזיגע לענדער. דאס מיטעלע ארט פארנעמען רומעניע און פרייסן, וואס כמעט א העלפט פון אלע

(* בערך.)

אידן פון די דאזיגע מלוכות לעבן אין קהלות מיט מער פון צען טויזנט אידישע נפשות. נאך זיי גייט אונגארן און רוסלאנד, וואס מער פון א דריטל פון די דארטיגע אידן לעבן אין אזעלכע קהלות. און נאר אין איין עסטרייך איז די צאל אידן, וואס לעבן אין קהלות מיט מער פון 10 טויזנט אידישע נפשות, ווייניגער פון א דריטל.

די געבראכטע טאבעלע נעמט ארום די לענדער, וואס פארמאגן כמעט גיינציג פראצענט פון אידישן פאלק, און פון דער דאזיגער טאבעלע איז קלאר, אז ביי היינטיגן מאמענט וואוינט אין קהלות מיט מער פון צען טויזנט אידישע נפשות מער פון א העלפט פון גאנצן אידישן פאלק.

דערצו מוז מען נאך געדיינקען, אז אין די שטעט אליין וואוינען די אידן שמארק קאנצענטרירט, געדיכט, אין באזונדערע קווארטאלן. אין ניריארק און לאנדאן, אין ווארשע און אדעס, אין משיקאנע און לאדז — אומעטום זיינען פאראן באשטימטע קווארטאלן, וואו אידן מאכן אויס פון 80 ביז 90 פראצענט פון דער גאנצער באפעלקערונג. און דאס אייגענע חורט זיך איבער, אין א קלענערער אדער גרעסערער מאס, אויך אין בודאפעשט, ווין און בערלין, וואו די אידישע בורזשואזע קלאסן בילדן א גרויסן פראצענט פון דער אידישער באפעלקערונג. ווארום אפילו די אידישע בורזשואזיע, וואס אין איר פראגראם גייט אריין א פונקט וועגן אויסמיידן דאס קאנצענטרירן זיך אין באשטימטע ערטער אדער קווארטאלן, וואס האט אין דעם פרט אנגעשמרענגט גענוג פוחות און פארנאסן גענוג מינט, אפילו זי האט אויך ניט געקאנט גובר זיין די נאציאנאלע נסיה פון זיין נאהענט אייגער צום אנדערן, א נסיה, וואס שטאמט ניט נאר פון גאטליכער נאהענטקייט און פסיכישער קרובה שאפט, נאר האט אויך אונטער זיך געוויסע עקאנאמישע גרונטן.

פראגעס.

1. וויפיל אידן זיינען פאראן: אין אייראפע? אין אמעריקע? אין אזיע? אין די איבריגע וועלט-טיילן?
2. אין וואסער א לאנד איז דא דער גרעסטער טייל אידן?
3. אין וואסערע דריי מלוכות וואוינען מער פון 80 פראצענט פון אלע אייראפייאישע אידן?
4. וואסער א פראצענט אמעריקאנער אידן וואוינט אין שטאט ניריארק?

5. וואס פאר א פראצענט מאכן אידן אויס לגבי דער אלגעמיינער פאר-
פעלקערונג: אין רוסלאנד? אין עסטרייך? אין אונגארן? אין דייטשלאנד?
אין אנדערע לענדער?
6. ווי זיינען אידן פארטיילט צווישן פארשיידענע ראיאנען פון איינער און
דערועלבער מלוכה? אין רוסלאנד? אין עסטרייך? אין אמעריקע? אין אנדערע
לענדער?
7. וואס דיסט — אידן זיינען אויך געאראפיש קאנצענטרירט?
8. וואסער א פראצענט אידן וואוינט אין שמעט: אין גאליציע? אי-
רוסלאנד? אין אנדערע לענדער?
9. וואס פאר טענדענצן באמערקן זיך אין דער אידישער שמאטישער
באפעלקערונג?
10. וואס פאר א פראצענט בילדן אידן אין דעם רוב שמעט פון די קאנמן
און ראיאנען, וואו אידן וואוינען אין געדיכטע מאסן?
11. וואס פאר א ראל שפילט אין אידישן לעבן די אבסאלוטע צאל אידן
אין די אדער יענע פונקטן?
12. וואס פאר א פראצענט אידן וואוינען אין רוסלאנד אין קהלות מיט
מער פון 25 טויזנט אידישע גפשות?
13. וואס פאר א פראצענט עסטרייכישע אידן וואוינען אין די פינף
גרעסטע קהלות?
14. וואס פאר א פראצענט אונגארישע אידן וואוינט אין דער שמאט
בודאפעשט?
15. וואס פאר א פראצענט פריישישע אידן וואוינט אין בערלין?
16. וואס פאר א פראצענט האלענדישע אידן וואוינט אין אמסטערדאם?
17. וואס פאר א פראצענט ענגלישע אידן איז קאנצענטרירט אין לאנדאן?
18. וואס פאר א פראצענט אמעריקאנער אידן זיינען קאנצענטרירט אין די
פינף גרעסטע אידישע קהלות פון אמעריקע?
19. וואס פאר א צאל אידן געפינט זיך אין די עלף גרעסטע אידישע קהלות?
20. ווי געדיכט זיינען באזעצט די אידן אין באשטימטע קווארטאלן פון די
גרויסע שמעט?
21. וואס האט דערנרייכט אין דעם פרט די אידישע בורזשואויע?